KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 18 päivänä joulukuuta 1996,

biopolttoaineiden verovapaudesta Ranskassa

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(97/542/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon rasva-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 22 päivänä syyskuuta 1966 annetun neuvoston asetuksen N:o 136/66/ETY [1], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 3290/94 [2], ja erityisesti sen 33 artiklan,

ottaa huomioon sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 30 päivänä kesäkuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1785/81 [3], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1101/95 [4], ja erityisesti sen 44 artiklan,

ottaa huomioon tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille 30 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1765/92 [5], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 1664/95 [6],

ottaa huomioon vilja-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 30 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1766/92 [7], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 3290/94 [8], ja erityisesti sen 19 artiklan,

kehotettuaan perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa, ja on ottanut huomioon nämä huomautukset [9],

sekä katsoo seuraavaa:

I

1. Ranskan pysyvä edustusto Euroopan yhteisöissä on antanut kirjeellä 19 päivältä maaliskuuta 1992 komissiolle tiedoksi säännökset maataloudesta saatavien biopolttoaineiden vapaudesta öljytuotteiden sisäisestä verotuksesta (taxe intérieure sur les produits pétroliers). Se on toimittanut komissiolle kirjeillä 19 päivältä marraskuuta 1992 ja 20 päivältä heinäkuuta 1993 täydentäviä tietoja.

Ranskan pysyvä edustusto Euroopan unionissa antoi kirjeellä 19 päivältä toukokuuta 1994 komissiolle tiedoksi kaksi biopolttoaineita koskevaa niin kutsuttua "edistyssopimusta", jotka liittyvät edellä tarkoitettuun veroista vapauttamiseen. Se toimitti komissiolle kirjeellä 6 päivältä syyskuuta 1994 täydentäviä tietoja.

Komissio ilmoitti Ranskalle kirjeellä 12 päivältä joulukuuta 1994 päätöksestään aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa määrätty menettely kyseisten toimenpiteiden osalta, jotka näyttävät olevan toimintatukea; koska näihin tukiin ei sovelleta perustamissopimuksen 92 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, niitä on pidettävä yhteismarkkinoille soveltumattomina.

[1] EYVL N:o 172, 30.9.1966, s. 3025/66.
[2] EYVL N:o L 349, 31.12.1994, s. 105.
[3] EYVL N:o L 177, 1.7.1981, s. 4.
[4] EYVL N:o L 110, 17.5.1995, s. 1.
[5] EYVL N:o L 181, 1.7.1992, s. 12.
[6] EYVL N:o L 158, 8.7.1995, s. 13.
[7] EYVL N:o L 181, 1.7.1992, s. 21.
[8] EYVL N:o L 349, 31.12.1994, s 105.

[9] EYVL N:o C 143, 9.6.1995, s. 8.

2. Kyseisiin toimenpiteisiin kuuluu toisaalta polttoaineina käytetyksi tarkoitettujen, maataloudesta saatavien tuotteiden vapautus öljytuotteiden sisäisestä verotuksesta ja toisaalta kaksi edistyssopimusta (ETBE-sopimukset), joilla taataa edunsaajille, että tämän verovapauden määrä vastaa vuoden 1993 lisätalousarviossa vahvistettua tasoa.

3. Verovapaus vaikuttaa välittömästi polttoaineisiin ja välillisesti niihin maatalouden raaka-aineisiin, joista polttoaineet saadaan.

4. Verovapaus koskee välittömästi biopolttoaineita, toisin sanoen rypsi- ja auringonkukkaöljyn estereitä (jotka kuuluvat diestereiden ryhmään), korkeaoktaanisiin, lyijyttömiin korkeaoktaanisiin polttoaineisiin ja bensiineihin kuuluvaa puhdasta etyylialkoholia sekä niiden (bioetanoolien ryhmään kuuluviin) lyijyttömiin korkeaoktaanisiin polttoaineisiin ja bensiiniin lukeutuvissa johdannaisissa olevaa puhdasta etyylialkoholia (johon kuuluu tert-butyyli- ja etyylioksidi, joka tunnetaan englannin kielestä saatuna lyhenteenä ETBE, ethyl tertio butyl ether).

Verovapaus näkyy 1 päivästä marraskuuta 1994 alkaen 230 Ranskan frangiin hehtolitralta rajoitettuna vapautuksena, joka koskee rypsi- ja auringonkukkaöljyn estereitä, 392,50 Ranskan frangiin hehtolitralta rajoitettuna vapautuksena, joka koskee puhdasta etyylialkoholia ja sen johdannaisia ja tiettyjen öljytuotteiden tullin piiriin kuuluvien, maataloudesta saatavien tuotteiden [1] 100-prosenttisena vapautuksena, jos saatu seos saatetaan kulutukseen tullinimikkeillä, jotka vastaavat tullikoodeksin 265 artiklan taulukon B numeroita 20, 22, 24 ja 26.

Vapautus koskee välillisesti sellaisia raaka-aineita kuin diesteri-ryhmään kuuluvat rypsi ja auringonkukka ja bioetanoliryhmään kuuluvat, kesannolla viljellyt vilja, maa-artisokka, peruna ja sokerijuurikas. Näin ollen siitä hyötyvät tietyt teollisuus- ja maataloustuottajat. Verovapaus myönnetään seuraavin edellytyksin:

Ensiksi vuodeksi 1993 lisätalousarviosta annetun lain [2] 30 artiklan mukaan vuodesta 1994 alkaen vapautuksesta hyötyvät ainoastaan (diesteri- ja bioetanoli-) tuotteet "jotka on saatu kesannolla tuotetuista maatalouden raaka-aineista, joita käytetään 15 päivänä helmikuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 334/93 mukaisesti muuhun tarkoituksen kuin elintarvikkeiksi".

Toiseksi 27 päivänä maaliskuuta 1992 annetun asetuksen [3] 22 artiklan mukaan etyylialkoholin, sen johdannaisten ja rypsi- ja auringonkukkaöljyn estereiden vapauttaminen sisäisestä kulutusverosta edellyttää tuotanto- ja vapautustodistusten esittämistä.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa tuotantotodistuksen, jossa todistetaan tuotteiden olevan maataloudesta saatuja. Ranska on kuitenkin ilmoittanut kirjeellään 19 päivältä marraskuuta 1992, että muiden jäsenvaltioiden niiden alueella tuottaville toimijoille antamat tuotantotodistukset voidaan vastaavasti hyväksyä.

Vapautustodistuksessa määritellään polttoaineiden määrä, jonka edunsaaja voi saattaa kulutukseen. Edellä mainitun asetuksen 24 artiklassa säädetään eri todistuksen myöntämismenetelmistä eri tuotteille: etyylialkoholille vapautustodistuksen myöntävät tulliviranomaiset verovalvonnasta vastaavien viranomaisten valvonnassa olevissa tiloissa toteutettujen, tulli- ja välittömien verojen hallinnon pääjohtajan hyväksymien denaturointitoimenpiteiden perusteella; muille kuin öljytuotteille tarkoitetussa laitoksessa valmistetuille ETBE:ille, jotka valmistuksen jälkeen siirretään öljytuotteille tarkoitettuun, tullin valvonnan alaiseen laitokseen, tulliviranomaiset antavat todistuksen ETBE:jen saavuttua kyseiseen laitokseen jalostuskertoimen perusteella lasketusta etyylialkoholipitoisuudesta; estereille tulliviranomaiset antavat todistuksen niiden saavuttua tullin valvonnassa olevaan laitokseen. Ranska ilmoitti kirjeellään 19 päivältä marraskuuta 1992, että vapautustodistus annetaan kaikelle toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevalle, vapautukseen oikeutetulle etyylialkoholille edellä tarkoitetun menetelmän mukaisesti, jos tuotteen mukana sen saapuessa tullin valvonnassa olevaan laitokseen on tuotantotodistus, joka on annettu samoin takein kuin Ranskassa, siten, että siinä taataan erityisesti sen erityinen maatalousperäisyys. Vastaavanlaista sitoumusta ei kuitenkaan ole tehty ETBE:ille eikä estereille.

Kolmanneksi vapautuksen saavat tuotteet on pitänyt valmistaa Ranskan viranomaisten koeyksikköinä pitämissä yksiköissä ja niiden on kuuluttava 27 päivänä maaliskuuta 1992 annetussa asetuksessa tarkoitetuun koehankkeeseen.

Mainitussa asetuksessa määritellään 'koeyksiköksi' laitos tai laitosryhmä, jossa taataan etyylialkoholin tai sen johdannaisten valmistus viljasta, maa-artisokasta, perunasta ja uuden sadon sokerijuurikkaasta tai rypsi- tai auringonkukkaöljyn estereistä. Kyseisen laitoksen tai laitosryhmän on oltava maatalousministeriön ja

[1] Kysymyksessä ovat rypsi- ja auringonkukkaöljyn esterit, joita käytetään kotitalouspolttoöljyn ja dieselöljyn korvikkeena.
[2] Ranskan virallinen lehti, 31.12.1993, s. 18526.
[3] Ranskan virallinen lehti, 28.3.1992, s. 4323.

tullihallinnosta vastaavan ministerin hyväksymä sellaisten laitosten osalta, joissa valmistetaan etyylialkoholia tai estereitä, ja polttoaineista vastaavan ministeriön hyväksymä niiden laitosten osalta, joissa valmistetaan alkoholin johdannaisia, esimerkiksi ETBE:jä. Koeyksikön hyväksyminen edellyttää toisaalta raaka-aineiden hankkijan ja teollisuuslaitoksen välisen erityissopimuksen esittämistä ja toisaalta tuotantovälineiden ja raaka-aineiden vastaanottamisen edellytysten ennakkovalvontaa. Ranskan viranomaiset ilmoittivat kirjeellään 19 päivältä marraskuuta 1992, että esterin tai alkoholin tuotantoyksikön kapasiteettia ei ole rajoitettu asetuksessa ja käytännössä se voi yltää 100 000 tonniin vuodessa.

Mainitun asetuksen 4 artiklassa säädetään, että vapautettujen tuotteiden valmistaminen ja käyttö voi kuulua "koehankkeeseen" seuraavin edellytyksin: hankinnan on tapahduttava edellä määritellystä koeyksiköstä; käyttöä koskeva ennakko-ohjelma on toimitettava asiasta vastuussa oleville ministeriöille; etyylialkoholia, sen johdannaisia tai rypsi- tai auringonkukkaöljyn estereitä sisältävien polttoaineiden käytöstä on toimitettava puolivuotiskertomus asiasta vastuussa oleville ministeriöille.

Jollei koehankkeiden toteuttamiselle asetettuja edellytyksiä tai teknisiä käyttövaatimuksia noudateta, tulliasioista vastuussa oleva ministeriö voi kieltää vapautuksen 30 päivän määräajassa koehankkeen esittämisestä alkaen.

5. Molemmissa edistyssopimuksissa määrätään valtion tuesta kultakin ETBE-tuotteen sisältämältä hehtolitralta etyylialkoholia kulutukseen saattamishetkellä havaittavan, etyylialkoholiin sovellettavan sisäisen veron vapauttamisen enimmäismäärän ja kyseisessä sopimuksessa taatun määrän välisen eron vähentämiseksi. Tätä sovelletaan 10 vuoden ajan koeyksikköjen käyttöönotosta alkaen ja enintään 31 päivään joulukuuta 2005 asti, jos vapautusprosenttia korjataan alemmaksi. Jos kyseistä prosenttia korjataan ylöspäin, kahden edellä tarkoitetun määrän tuotto, joka saatiin, kun molemmat määrät kerrottiin sellaisella etyylialkoholilitran määrällä, jolle on annettu vapautus sisäisestä verosta ylimenokaudella, on palautettava valtiolle.

II

1. Edellä mainitussa menettelyssä komissio on vaatinut Ranskaa esittämään huomautuksensa. Kyseiset huomautukset on toimitettu komissiolle kirjeellä 31 päivältä maaliskuuta 1995 sekä 7 päivänä maaliskuuta 1995, 2 päivänä helmikuuta 1996 ja 10 päivänä heinäkuuta 1996 pidetyissä Ranskan ja komission edustajien kokouksissa.

Komissio ilmoitti *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [1] muille jäsenvaltioille ja muille, joita asia koskee, päätöksestään aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa määrätty menettely ja pyysi niitä esittämään huomautuksensa. Komissio sai Yhdistyneen kuningaskunnan huomautukset kirjeellä 7 päivältä heinäkuuta 1995 ja kolmansilta kirjeillä 29 päivältä kesäkuuta, 4, 5 ja 6 päivältä heinäkuuta 1995. Kyseiset huomautukset annettiin tiedoksi Ranskalle kirjeellä 3 päivältä elokuuta 1995.

2.1. Ranska totesi ensiksi, että toimenpiteet, joiden perusteella komissio on aloittanut EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn, kuuluvat yhteisön politiikkaan, jonka tarkoituksena on uudistuvan energian käytön edistäminen yleensä ja biopolttoaineiden kehittäminen erityisesti. Tältä osin Ranska on tuonut esille kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/81/ETY [2] ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja maatalousperäisiin moottoripolttoaineisiin sovellettavan valmisteveron määrästä 24 päivänä maaliskuuta 1992 tehdyn ehdotuksen neuvoston direktiiviksi [3] sekä uusiutuvien energialähteiden käytön edistämisestä yhteisössä (Altener-ohjelma) 13 päivänä syyskuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/500/ETY [4].

Ranska katsoo, että kysymyksessä ovat nimenomaan tässä direktiivissä tarkoitetut "koehankkeet" kahdesta pääasiallisesta syystä. Huomioon pitäisi ottaa sellaisessa kansallisessa lainsäädännössä annettuja mahdollisuuksia, jossa ei säädetä rajoituksista vaan olemassa olevasta tuotantokapasiteetista. Toisaalta vastauksena komission huomautukseen tulosten valvonnan puuttumisesta Ranska huomauttaa, että 27 päivänä maaliskuuta 1992 annetun asetuksen 13 artiklassa säädetään lakitekstissä tarkoitettujen polttoaineiden jakelun ja käytön seurannasta.

2.2. Lisäksi Ranska kiistää komission perustelujen pätevyyden sellaisen oikeudellisen järjestelmän osalta, jota sovelletaan tiettyihin, perustamissopimuksen liitteessä II lueteltuihin yhteiseen markkinajärjestelyyn kuulumattomiin tuotteisiin. Tämä koskee etyylialkoholia ja perunoita, joihin ei näin ollen pitäisi perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan nojalla soveltaa kilpailusääntöjä eikä komission valvontaa.

[1] EYVL N:o C 143, 9.6.1995, s. 8.
[2] EYVL N:o L 316, 31.10.1992, s. 12.
[3] KOM(92) 36 lopull., EYVL N:o C 73, 24.3.1992, s. 6.
[4] EYVL N:o L 235, 18.9.1993, s. 41.

2.3. Lopuksi Ranska kiistää perustamissopimuksen määräysten ja yhteisön lainsäädännön rikkomisen sellaisena kuin se on esitetty perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (1).

Ranskan mukaan perustamissopimuksen 95 artiklaa ei ole rikottu, koska koeyksikköjen sijoittautumispaikkaa tai niiden käyttäjien kansallisuutta ei ole mainittu. Ranska antaa esimerkiksi tiettyjen Belgiaan ja Italiaan sijoittautuneiden yksikköjen hyväksymisen.

Lisäksi yhteistä markkinajärjestelyä ei myöskään ole Ranskan mukaan rikottu, koska kyseinen toimenpide ei ole tietyille perustuotteille annettua välitöntä tukea toimenpiteen eri tavoitteiden vuoksi. Lisäksi tuotetut määrät eivät vaikuta markkinoihin eivätkä näin ollen hintoihin, koska teollisuuden ja tuottajien välisissä sopimuksissa raaka-aineet on tarkoitettu lohkojen viljelykseen ottamisesta alkaen estereiden tai ETBE:jen valmistamiseen. Perustuotteiden rajoitettu luettelo on taas perusteltu sillä, että tietyt tuotteet kykenevät parhaiten vastaamaan kyseisten ryhmien teknisiin, taloudellisiin ja ympäristöllisiin vaatimuksiin. Jos kysymyksessä olisi kuitenkin perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki, siihen pitäisi, Ranskan mukaan, Euroopan yhteistä etua koskevana hankkeena soveltaa 92 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määrättyä poikkeusta. Tältä osin Ranska esittää esimerkkinä eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän Eurobiodieselin, johon kuuluu yrityksiä viidestä jäsenvaltiosta ja jonka kiinnostuksen kohteena ovat tutkimukset, joiden tavoitteena on biopolttoaineiden käytön edistäminen.

3. Eräät muut kolmannet tukevat huomautuksissaan Ranskan toimenpiteitä, toiset tuomitsevat ne. Toimenpiteitä kannattavat huomautukset perustuvat komission julistuksiin biopolttoaineiden kehittämisestä ja myöhemmin annettaviin yhteisön säännöksiin. Komission kantaa tukevat huomautukset perustuvat seuraaviin syihin: useimmat tukevat komission väitteitä siinä mielessä, ettei kyseisiä tuotantoyksikköjä voi valita toisaalta käytettyjen tuotteiden maatalousperäisyyden perusteella ja toisaalta niiden kotimaisuuden perusteella. Lisäksi jotkut ovat huolestuneita jäsenvaltioiden eriarvoisen kohtelun seurauksista, siinä tapauksessa, että Euroopan unioni joutuu toteuttamaan uusia toimenpiteitä Yhdysvaltojen kanssa tehdyn öljykasveja koskevan sopimuksen perusteella.

Eräs italialainen yhtiö, jolla on biopolttoaineiden tuotantoyksikkö Belgiassa, on toimittanut tietoja biopolttoaineiden Euroopan markkinoiden kehityksestä ja sen mukaan kyseisen veroista vapauttamisen syrjivästä soveltamisesta. Kyseisen yhtiön mukaan sen toimittamista tiedoista, jotka koskevat biopolttoaineiden kysyntää ja tarjontaa Euroopassa 1994 – 1995, käy selvästi ilmi, ettei tuotanto ole enää kokeilutasolla ja että Ranska on sijoittautunut hyvin kyseisille markkinoille.

Lisäksi Ranskan ministeriö ei hyväksynyt kyseistä yhtiötä Belgiassa olevan tehtaansa "koeyksiköksi", vaikka yhtiö toimitti vaaditut tiedot ja vaikka Belgian viranomaiset olivat valmiit suorittamaan Ranskan viranomaisten vaatimaa valvontaa. Syyksi ilmoitettiin, että yhtiön hakemus koski liian suurta määrää, "joka tapauksessa vähintään 10 000:ta tonnia vuodessa". Kyseinen tehdas pystyy itse asiassa tuottamaan 45 000 tonnia kasviperäistä dieselöljyä vuodessa. Samaan aikaan Ranskassa annettin lupa rypsiöljyn estereiden uudelle tuotantokapasiteetille, joka on rajoitettu 400 000 tonniin vuodessa, tästä määrästä yksi tehdas tuottaa 170 000 tonnia ja toinen 100 000 tonnia (ks. Bulletin de l'Industrie Pétrolière, 10.11.1994). Yhtiön mukaan Ranskan viranomaisten mainittua päätöstä ei voida perustella muuten kuin halulla sulkea Ranskan markkinat, mikä on EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan vastaista.

III

1. Esterit ovat teollisia tuotteita, joita ei ole lueteltu EY:n perustamissopimuksen liitteessä II ja joihin sovelletaan kilpailusääntöjä, erityisesti valtion tukea koskevia sääntöjä.

2. Toinen biopolttoaine on etyylialkoholi, jota tuotetaan I.4 kohdassa mainituista raaka-aineista (vilja, maa-artisokka, peruna tai uuden sadon sokerijuurikas). Kyseinen alkoholi sekoitetaan lopullisesti eri korkeaoktaaniisiin polttoaineisiin ja bensiiniin ja siitä tulee näin ollen kyseisen lopputuotteen olennainen osa. Koska etyylialkoholi kuuluu perustamissopimuksen liitteessä II lueteltuihin tuotteisiin, mutta ei kuitenkaan yleensä kuulu yhteiseen markkinajärjestelyyn, siihen ei sovelleta perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklaa kokonaisuudessaan, joten komissio ei yleensä voi perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen nojalla tehdä muuta kuin esittää huomautuksia tuista tällä alalla. Jos kuitenkin joko raaka-aineella, josta kyseisen kaltainen tuote saadaan (esimerkiksi vilja) ja/tai kyseisen tuotteen markkina-alueilla (bioetanoli) on vaikeuksia täyttää tuen myöntämisen edellytyksiä, komission mukaan, ei voida enää katsoa, että tuen vaikutukset on rajoitettu tuen myöntämisessä ensisijaisesti tarkoitettuun tuotteeseen (toisin sanoen tässä tapauksessa etyylialkoholiin). Komissio katsoo itse asiassa, että tuki, jonka myöntäminen on muodollisesti rajoitettu rajalliseen luetteloon sisältyvistä yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvista perustuotteista

(1) EYVL N:o C 143, 9.6.1995, s. 8.

valmistettuihin tuotteisiin ja johon näin ollen sovelletaan kokonaisuudessaan perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan sääntöjä, on kokonaisuus, jossa tuesta on väistämättömiä vaikutuksia perustuotteisiin. Itse asiassa ei ole syytä kohdella eriarvoisesti alkoholille myönnettyä tukea (johon ei sovelleta kilpailusääntöjä), jos tuen saamiseksi alkoholi on ehdottomasti valmistettava perustuotteesta, johon sovelletaan kilpailusääntöjä (raaka-aineet [1]), ja tukea, jota yksinkertaisesti myönnetään kyseisille raaka-aineille, jos ne jalostetaan alkoholiksi, koska kummankaan tukimuodon käytännön vaikutukset kyseisiin tuotemarkkinoihin eivät eroa toisistaan. Itse asiassa kilpailusääntöjen soveltamisen laajentaminen on perusteltua, kun otetaan huomioon sellaisille tuotteille myönnettävän tuen väistämättömät seuraukset, joihin ei sovelleta kyseisiä sääntöjä tuotemarkkinoilla, joilla kyseisiä sääntöjä sovelletaan. Komissio käyttää bioetanoliin samoja perusteita soveltuvin osin kuin sovellettaessaan kilpailusääntöjä alkoholiin, koska tässä on kysymys väistämättömästi alkoholin menekistä. Sitä vastoin, jos tuen myöntämisen edellytykset soisivat edunsaajalle mahdollisuuden vapaasti valita raaka-aineet ja tukea saavan tuotteen käyttötarkoituksen, ei enää voitaisi puhua väistämättömästä vaikutuksesta (muihin) tuotteisiin, joihin kilpailusääntöjä sovelletaan, koska tuen myöntämisen vaikutuksissa raaka-aineisiin ja kohdemarkkinoihin olisi kyse ainoastaan edunsaajien taloudellisista, kaupallisista valinnoista.

Käsiteltävänä olevassa tapauksessa perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan kilpailusääntöjä sovelletaan kaikkiin kyseisiin perustuotteisiin, perunoita ja alkoholia lukuun ottamatta. Jos tukea olisi myönnetty ilman lakisääteisesti vaadittavaa sitoutumista alkoholin lopullisen käytön osalta, komissio olisi katsonut, ettei toimenpiteen vaikutusta olisi voitu kiistää perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artiklan nojalla. Koska tässä tapauksessa etyylialkoholille myönnetyllä tuella kuitenkin on väistämättä ja ainoastaan vaikutuksia fossiilisten ja kasvipolttoaineiden markkinoille (joihin sovelletaan kilpailusääntöjä), komissio katsoo, että järjestelmää voidaan tarkastella edellä mainittujen artiklojen perusteella kokonaisuudessaan, jos sillä on edes mahdollisia välillisiä vaikutuksia tiettyihin muihin tuotteisiin, joihin kaikkiin sovelletaan perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklaa. Näin ollen tuki vaikuttaa toisten tuotteiden kilpailuedellytyksiin.

3. Asetuksen N:o 136/66/ETY 33 artiklassa, asetuksen (ETY) N:o 1766/92 19 artiklassa ja asetuksen (ETY) N:o 1785/81 44 artiklassa säädetään perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artiklan soveltamisesta kunkin asetuksen 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden tuotantoon ja kauppaan, jollei kyseisissä asetuksissa toisin säädetä. Näissä erityisissä tapauksissa tarkoitetaan näin ollen rypsiä ja auringonkukkaa, viljaa ja maa-artisokkaa sekä sokerijuurikasta. Peruna puolestaan ei kuulu yhteiseen markkinajärjestelyyn, vaikka se mainitaan perustamissopimuksen liitteessä II. Komissio katsoo kuitenkin 2 kohdassa annetuista syistä, että järjestelmää voidaan tarkastella perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan nojalla.

IV

1. Perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

2. Tiettyjen biopolttoaineiden hyväksi myönnetty verovapaus täyttää edellytykset, joiden perusteella sitä voidaan pitää perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tukena.

3. Biopolttoaineiden ala on jo jäsenvaltioiden välisen kilpailun ja kaupan kohteena, ja sen tärkeimmät tuottajat Euroopan unionissa ovat Belgia, Ranska ja Italia.

Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden välisen biopolttoaineiden ja perustuotteiden kaupan arvo oli vuonna 1995 seuraava (1 000 ecuina) [2]:

Tuotteet	Ranskan tuonti EY:öön	EY:n muiden jäsenvaltioiden vienti Ranskaan
I. **Biopolttoaineet**		
— esterit	184 899,37	321 391,93
— ETBE	47 187,95	20 254,05
II. **Diestereiden ryhmään kuuluvat perustuotteet**		
— rypsi	204 289,04	5 315,07
— auringonkukka	172 430,03	4 471,36

[1] Perunoita lukuun ottamatta.

[2] Lähde: COMEXT 2.

Tuotteet	Ranskan tuonti EY:öön	EY:n muiden jäsenvaltioiden vienti Ranskaan
III. **Bioetanolien ryhmään kuuluvat perustuotteet**		
— peruna	156 396,19	104 128,44
— vilja	3 101 417,12	234 046,52
— maa-artisokka	25,93	807,97
— sokerijuurikas	516,62	34,07

Jos otetaan huomioon, että kyseisen biopolttoainealan tuotteilla käydään kauppaa, tuet voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos niillä suositaan kansallista tuotantoa toisten jäsenvaltioiden tuotannon kustannuksella.

Lisäksi kyseisestä toimenpiteestä hyötyvillä biopolttoaineilla kilpaillaan toisaalta myös suoraan muualta, kuin tässä toimenpiteessä on säädetty, peräisin olevien biopolttoaineiden kanssa ja toisaalta kemiallisiin tuotteisiin perustuvien polttoaineiden, kuten metanolin, kanssa. Komissiolle huomautuksen esittäneiden kilpailijoiden huolestuminen osoittaa ongelman ajankohtaisuuden. Ranska ei olekaan kiistänyt tätä kohtaa.

4. Sen sijaan Ranska kiistää toimenpiteestä muutamille perustuotteille, joita asia koskee, aiheutuvan välillisen tuen. Komissio ei kuitenkaan voi muuta kuin vahvistaa analyysin, jonka perusteella se päätyi tekemään päätöksen perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta.

5. Tiettyjen perustuotteiden sulkeminen pois kyseisestä verovapautuksesta vahvistaa sen, että kyseinen toimenpide on perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, koska se vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä maataloustuotteita ja voi samoista syistä vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Vaikka Ranskan viranomaiset ovat väittäneet, että valitut tuotteet soveltuvat parhaimmin biopolttoaineiden ryhmän kehittämisessä tavoiteltuun päämäärään, se ei ole antanut selvitystä, jolla voitaisiin perustella tarve rajoittaa toimenpide koskemaan kesannointimailla viljeltyjä maataloustuotteita. Päinvastoin, jos otetaan huomioon, ettei Ranska ole esittänyt minkäänlaista teknistä pakotetta, jonka perusteella toimenpiteen kohde olisi rajoitettava yhtä tarkasti kuin tarkasteltavana olevassa tapauksessa on tehty, näyttää siltä, että tuen tosiasiallinen peruste on ensiksikin ollut pikemminkin tukea kesantoa hyväkseen käyttävien maataloustuottajien tuloja kuin kehittää biopolttoaineiden ryhmää.

6. Komissiolle menettelyn aloittamisen jälkeen esitetyissä tietyissä huomautuksissa on lisäksi ilmaistu pelko tällaisen toimenpiteen vaikutuksista yhteisön sisäiseen kauppaan, erityisesti sellaisista kansainvälisistä sopimuksista Euroopan unionille johtuvien velvoitteiden osalta, joilla rajoitetaan tiettyjen öljykasvien sivutuotteiden pitämistä kaupan karjan ravinnoksi.

7. Näin ollen tiettyjen biopolttoaineiden välitön tukeminen ja tiettyjen perustuotteiden välillinen tukeminen on perustamisopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ETA-sopimuksen, 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

8. Edellä mainituissa artikloissa määrätystä valtion tukien soveltumattomuudesta yhteismarkkinoille on kuitenkin poikkeuksia.

V

1. Ranska katsoo, että kyseiseen toimenpiteeseen voidaan soveltaa mainittua, direktiivin 92/81/ETY 8 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädettyä poikkeusta.

Komissio ei voi tukea tätä poikkeusta seuraavista syistä: ensiksi kyseisessä säännöksessä tarkoitetaan ainoastaan kivennäisöljyjä, jotka määritellään 2 artiklan 1 kohdassa. Lisäksi saman direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa esitetään periaate, jonka mukaan muita polttoaineina käytettyjä tuotteita (kuten tässä tapauksessa kasviöljyt) on verotettava samalla tavoin kuin kivennäisöljyjä.

Näiden muiden tuotteiden osalta voidaan vedota ainoastaan yhteen poikkeukseen. Saman direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa säädetään, että neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltiolle luvan ottaa käyttöön täydentäviä verovapautuksia tai veronalennuksia erityisistä poliittisista syistä. Tätä neuvoston lupaa ei kuitenkaan ole annettu.

Kyseisen toimenpiteen osalta Ranskan viranomaiset eivät ole menettelyn vireillepanoon mennessä antaneet minkäänlaista sellaista uutta tietoa "kokeiluhankkeen" (1) mahdollisesta kelpoisuudesta, joka muuttaisi komission kannan. Ottaen huomioon muun muassa, että valmistuskapasiteetti voi yltää 100 000 tonniin vuodessa, komissio katsoi, että teollinen tuotanto voisi hyötyä valmisteveron alentamisesta. Ranskan huomautukset lisäksi vahvistavat

(1) Direktiivien 92/12/ETY, 92/81/ETY sekä 92/82/ETY muuttamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 94/74/EY tarkoitetussa merkityksessä, EYVL N:o L 365, 31.12.1994, s. 46.

komission analyysin, jonka mukaan toimenpiteen tavoite ja tosiasiallinen vaikutus ei ole direktiivissä tarkoitettu perustutkimus eikä edes sovellettu tutkimus, vaan pikemminkin muun kuin elintarvikekäytön kaupallinen kehittäminen ja biopolttoaineiden merkittävän tuotannon aikaansaaminen kesannointimaille.

2. Ainoat perustamissopimuksessa määrätyt poikkeukset, joita voidaan tarkastella käsiteltävänä olevassa tapauksessa, on annettu perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa.

Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tarkoitettua tukea koskevaa poikkeusta (3 kohdan b alakohta) ei voida soveltaa käsiteltävänä olevaan tapaukseen. Vaikka kyseisten toimenpiteiden joku tavoite vastaisikin vähemmän saastuttavien polttoaineiden kehittämistä tavoittelevaa yhteisön politiikkaa, nimenomaan kyseisillä toimenpiteillä on kansallinen luonne, jota niihin liittyvä syrjintä ja rikkomukset vahvistavat.

3. Ranska esittää myös kyseisen toimenpiteen kuuluvaksi yhteisön politiikkaan, jolla pyritään kannustamaan uusiutuvan energian käyttöä yleensä ja biopolttoaineiden kehittäistä erityisesti.

Tätä poliittista tavoitetta ei kuitenkaan kyseenalaisteta. Komissio on täsmentänyt 12 päivänä joulukuuta 1994 päivätyssä, Ranskalle osoitetussa kirjeessään, että "tällä asenteella ei suinkaan kyseenalaisteta yhteisön halua kehittää biopolttoaineita", vaan komissio on huomauttanut useaan kertaan, ettei tätä kehitystä voida toteuttaa yhteisön muun politiikan kustannuksella eikä ennen kaikkea perustamissopimuksen määräysten tai yhteisön asetusten vastaisesti.

4. Komissio on osoittanut menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä, että toisista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden ja Euroopan talousalueelta tuotujen estereiden ja ETBE:jen raskaampi verottaminen rikkoo perustamissopimuksen 95 artiklaa.

Ottaen huomioon, että verovapautuksessa tarkoitetaan ainoastaan tietyistä perustuotteista valmistettuja biopolttoaineita, komissio katsoi, että järjestelmällä syrjitään muita biopolttoaineita, joita voidaan valmistaa muista perustuotteista (muu laji, muualta kuin kesannointimailta saatuja); nämä muut biopolttoaineet ovat Ranskassa tavanomaisen valmisteveron alaisia. Verovapautuksen muodossa oleva tukitoimenpide on näin ollen perustamissopimuksen 95 artiklan määräysten vastainen, koska sitä käytetään ainoastaan rajoitetusta määrästä perustuotteita valmistettujen biopolttoaineiden hyväksi (ja sen ulkopuolelle suljetaan samaan aikaan perustuotteita, jotka teknisesti voisivat sopia biopolttoaineiden valmistamiseen mutta joita tuotetaan pääasiallisesti Ranskan ulkopuolella) ja koska toisista jäsenvaltioista tuotuja ja muista perustuotteista valmistettuja biopolttoaineita verotetaan raskaammin.

Vaikka Ranska on hyväksynyt kaksi Belgiaan ja Italiaan sijoittautunutta yksikköä mitättömien määrien osalta, on myös käynyt ilmi, että toisissa tapauksissa se on kieltäytynyt hyväksymästä, kuten edellä II.3 kohdan 2 alakohdassa tarkoitetun yrityksen tapauksessa.

Lisäksi maahantuotujen tuotteiden osalta Ranskan viranomaiset eivät ole mitenkään sitoutuneet siihen, että estereitä ja ETBE:jä voisi koskea sama verovapautustodistusten myöntämismenettely kuin ranskalaisiin tuotteisiin sovelletaan (ks. edellä I.4 kohta).

Ranska on kiistänyt perustamissopimuksen 95 artiklan rikkomisen esittämättä kuitenkaan mitään, minkä perusteella komissio voisi muuttaa kantaansa.

Verovapautuksen muodossa toteutettu tukitoimenpide on kuitenkin näin ollen perustamissopimuksen 95 artiklan määräysten vastainen, koska siinä ei kohdella samalla tavoi toisista jäsenvaltioista tuotuja biopolttoaineita.

5. Näin ollen komissio katsoo, että biopolttoaineille myönnetyt tuet ovat toimintatukia, joilla rikotaan perustamissopimuksen 95 artiklaa ja jotka näin ollen eivät sovellu yhteismarkkinoille, joten niihin ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa annettuja poikkeuksia.

VI

1. Ranska kiistää yhteismarkkinajärjestelyn määräysten rikkomisen kokonaisuudessaan, sellaisena kuin se on esitetty perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa [1] tarkoitetun menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, kahdesta syystä: toisaalta eri tavoitteet ja toisaalta kyseisillä markkinoilla tuotettujen määrien vaikutuksen puuttuminen.

Komissio katsoo, ettei kyseisillä väitteillä ole tässä asiassa merkitystä. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. asiassa 177/78, Pigs and Bacon Commission v. Mc Carren and Company Limited 26 päivänä kesäkuuta 1979 annettu tuomio [2]) tällainen säännöstä on katsottava täydelliseksi ja tyhjentäväksi, yksinomaan yhteisön toimivaltaan kuuluvaksi järjestelmäksi, joka sulkee jäsenvaltioilta pois kaiken vallan toteuttaa siitä poikkeavia tai siihen vaikuttavia toimenpiteitä.

[1] EYVL N:o C 143, 9.6.1995, s. 8.
[2] Kok. 1979, s. 2161.

Toimenpiteen lakisääteinen rajoittaminen koskemaan tiettyjä tietyillä mailla viljeltyjä perustuotteita osoittaa, että kyseisten toimenpiteiden tavoitteena on tukea tiettyjä maataloustuottajia, mikä tuotannon kautta vaikuttaa kyseisten perustuotteiden markkinoihin. Komission kanta olisi ollut toinen, jos toimenpidettä olisi sovellettu kaikkiin perustuotteisiin, joita voidaan jalostaa biopolttoaineiksi, riippumatta siitä, onko ne tuotettu kesannolla vai muualla.

2. Tältä osin Ranska ei ole esittänyt uusia seikkoja perustellakseen tuen myöntämisessä huomioon otettavien perustuotteiden rajoitettua luetteloa.

Ranska ei nimenomaan ole esittänyt perustetta lakisääteiselle tuotteiden rajoittamiselle koskemaan ainoastaan kesannolla viljeltyjä tuotteita. Asetuksen (ETY) N:o 1765/92 soveltamisalaan kuuluvilla aloilla kyseisen asetuksen säännökset näkyvät vastaavien yhteisten markkinajärjestelyjen mukaanottamisena. Mainitun asetuksen 13 artiklassa säädetään, että kyseisessä artiklassa määriteltyjä toimenpiteitä on pidettävä yhteisen maatalouspolitiikan rahoittamisesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 ([1]) 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina interventiotoimenpiteinä, joiden tarkoituksena on tasapainottaa maataloustuotteiden markkinoita. Mainitussa säännöksessä annetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston maksettavaksi yhteisessä markkinajärjestelyssä hyväksytyt interventiomenot, joiden tarkoituksena on tasapainottaa markkinat. Näin ollen kaikki valtion osallistuminen asetuksen (ETY) N:o 1765/92 soveltamisalaan kuuluvaan toimintaan vastaa valtion puuttumista yhteisten markkinajärjestelyjen täydelliseen ja tyhjentävään järjestelmään.

Näin ollen on asetuksen (ETY) N:o 1765/92 vastaista rajoittaa verovapaus tietyissä tapauksissa vuodesta 1994 alkaen koskemaan ainoastaan kesannolla viljeltyjä tuotteita.

3. Yhteisön säännöksiä tai määräyksiä rikkoviin tukitoimenpiteisiin ei voida soveltaa perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia. Nimenomaan perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määrättyä poikkeusta, johon Ranskan viranomaiset ovat vedonneet, ei voida soveltaa.

4. Näin ollen perustuotteille myönnetyt välilliset tuet rikkovat yhteisten markkinajärjestelyjen määräyksiä, asetuksen (ETY) N:o 1765/92 säännöksiä ja EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan määräyksiä, eikä niihin näin ollen voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia.

([1]) EYVL N:o L 94, 28.4.1970, s. 13.

VII

1. Käsiteltävänä olevat tuet täyttävät perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'ETA-sopimus', 61 artiklassa asetetut edellytykset, eikä niihin voida soveltaa kyseisten artiklojen 2 ja 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia edellä esitetyistä syistä. Näin ollen kyseiset tuet eivät sovellu yhteismarkkinoille ja ovat ristiriidassa ETA-sopimuksen perusteiden kanssa.

2. Koska kysymyksessä ovat tuet, joista ei ole tehty ilmoitusta ja jotka on pantu täytäntöön ennen komission lopullista päätöstä, on huomautettava, että ottaen huomioon perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa määriteltyjen, niiden menettelysääntöjen sitova luonne, joiden välittömän oikeusvaikutuksen yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut 19 päivänä kesäkuuta 1973 annetussa tuomiossa (asia 77/72, Carmine Capolongo v. Azienda Agricola Maya) ([2]), 11 päivänä joulukuuta 1973 annetussa tuomiossa (asia 120/73, Gebrüder Lorenz GmbH v. Saksan liittotasavalta) ([3]), 22 päivänä maaliskuuta 1977 annetussa tuomiossa (asia 78/76, Steinike ja Weinlig v. Saksan liittotasavalta) ([4]) ja 21 päivänä marraskuuta 1991 annetussa tuomiossa (asia C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ja muut vastaan Ranska) ([5]), kyseisen tuen lainvastaisuutta ei voida korjata jälkikäteen.

Jos tuki on yhteismarkkinoille soveltumaton, komissio voi lisäksi vaatia yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti, erityisesti 12 päivänä heinäkuuta 1973 annetun tuomion (asia 70/72, komissio v. Saksan liittotasavalta) ([6]), joka on vahvistettu 24 päivänä helmikuuta 1987 annetussa tuomiossa (asia 310/85, Deufil v. komissio) ([7]) ja 20 päivänä syyskuuta 1990 annetussa tuomiossa (asia C-5/89, komissio v. Saksan liittotasavalta) ([8]) mukaisesti, jäsenvaltioita perimään takaisin edunsaajilta lainvastaisesti myönnetty tuki kokonaisuudessaan.

3. Ranska ei ole noudattanut perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdasta johtuvaa lykkäävää vaikutusta myöntäessään kyseiset tuet ennen kuin komissio on tehnyt ratkaisunsa. Näin ollen kyseiset tuet ovat olleet niiden myöntämishetkestä alkaen yhteisön oikeuden mukaan lainvastaisia.

Komissio määrää yleensä perimään takaisin lainvastaiset ja ristiriidassa olevat tuet. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole perusteltua vaatia tukien takaisin perimistä.

([2]) Kok. 1973, s. 611.
([3]) Kok. 1973, s. 1471.
([4]) Kok. 1977, s. 595.
([5]) Kok. 1991, s. I-5505.
([6]) Kok. 1973, s. 813.
([7]) Kok. 1987, s. 901.
([8]) Kok. 1990, s. I-3437.

Itse asiassa on otettava huomioon, että Ranska on sitoutunut biopolttoaineryhmän kehittämiseen. Biopolttoaineiden käyttäminen voisi toisaalta vähentää saastumista ja siten edistää ympäristön suojelua, ja toisaalta komissio haluaa tukea ympäristöystävällistä energia- ja maatalouspolitiikkaa.

Lisäksi suoraan valmistajille myönnetystä tuesta saatu hyöty oli näille ohimenevää tai ainakin toisarvoista, vaikka sen määrää ei voida arvioida. Tuen ansiosta tosin valmistajat voivat hankkia huokeaan hintaan polttoainemarkkinoilla yleensä suhteellisen mitättömiä määriä polttoaineita. Biopolttoaineiden alalla hallitsevan diesteriryhmän tekniset tiedot osoittavat, ettei kyseiselle kasvipolttoaineelle myönnetty tuki ole yleensä merkinnyt liiallista tukemista polttoaineen tuotannon suuret kustannukset huomioon ottaen. Näin ollen vastaus siihen, onko joissain tapauksissa ollut liiallista tukemista, määräytyy kussakin yksittäisessä tapauksessa vaihtelevien tekijöiden mukaan ja erityisesti kunkin biopolttoaineen tuottamiseen omistautuneen yksikön tuotantokapasiteetin ja tuotannon jatkuvuuden mukaan. Vaikka tietynlaista liiallista tukea olisi myönnetty, korkeammat välilliset kustannukset, kuten esimerkiksi fossiilista polttoaineryhmää suuremmat jakelukustannukset, olisivat kuitenkin heikentäneet sen vaikutusta.

On todettava, että edellä mainittujen tietojen perusteella kuitenkin aritmeettisena keskiarvona tarkasteltuna tuki ei yleensä ole ollut suurempi kuin biopolttoaineiden tuotannosta koituvat lisäkustannukset. Lisäksi komissio ei ole saanut minkäänlaista osoitusta, jonka mukaan voisi päätellä, että tuen tosiasiallinen vaikutus valmistajille olisi ilmennyt huomattavassa määrin kasvaneena myyntinä ja voittoina verrattuna niiden tuottamiin polttoaineisiin kokonaisuudessaan. Näyttää pikemmin siltä, että biopolttoaineiden verojen vähentäminen tasolle, jolla nämä biopolttoaineet on voitu saattaa markkinoille ja näin ollen kilpailemaan fossiilisten polttoaineiden kanssa, on lisännyt kyseisten valmistajien polttoainetuotantoa kokonaisuudessaan ainoastaan toisarvoisesti, kun otetaan huomioon, että näiden valmistajien markkinaulottuvuuteen vaikuttavat muut tekijät kuin polttoaineiksi jalostettavaksi kelpaavien maatalouden raaka-aineiden saatavuus. Maataloustuottajat, tukien välillisinä vastaanottajina, voivat kuitenkin käyttää hyväkseen kyseisten, kesannolla viljeltyjen maataloustuotteiden merkittävästi kasvaneen kysynnän. Tuen tosiasiallinen vaikutus oli näin ollen markkinoiden perustaminen kyseisille maataloustuoteille siellä, missä ei ollut merkittävää kysyntää. Itse asiassa, jollei verovähennyksiä olisi myönnetty, maataloustuottajilla ei olisi ollut lainkaan tai hyvin vähän kaupallista kiinnostusta tuottaa maatalouden raaka-aineita kasviperäisten biopolttoaineiden tarkoituksiin, kun otetaan huomioon fossiilisten polttoaineiden markkinahinnat. Näin ollen on katsottava, että järjestelmän talouden kannalta valmistajien kautta tuen olennainen vaikutus siirrettiin välillisinä edunsaajina oleville raaka-aineiden tuottajille.

Ranskan hallituksen toteuttamat yhteisön oikeuden rikkomiset eivät kuitenkaan ole olleet luonteeltaan sellaisia, että ne olisivat lisänneet raaka-aineiden tuotantoa tai nostaneet hintoja. Päinvastoin rikkomusta luonnehti tiettyjen edunsaajien mielivaltainen valinta; jos Ranskan viranomaiset olisivat päästäneet verovähennyksistä osallisiksi minkä tahansa, mistä tahansa peräisin olevan raaka-aineen, kyseisten raaka-aineiden kysyntä ja näin ollen niiden tuotanto olisi voinut lisääntyä.

Ottaen huomioon myönnetyn edun ohimenevä luonne biopolttoaineen valmistajien osalta ja rikkomuksen erityisluonne maataloustuottajien osalta, jotka ovat myönnettyjen etujen lopullisia edunsaajia, myönnettyjen määrien periminen takaisin merkitsisi kovaa iskua toimenpiteelle, joka pääasiassa on yhteisön politiikan mukainen ja jonka lainvastaisuus, menettelyseikkoja lukuun ottamatta, oli olennaisilta osiltaan tuen välillisten edunsaajien liian kapea rajoittaminen.

Lisäksi lainvastaisen ja soveltumattoman tuen takaisin perimistä voidaan perustella taloudellisilta osin aikaisemman "status quon" palauttamisella, toisin sanoen edunsaajien taloudellisen tilanteen palauttaminen sellaiseksi kuin se oli ennen tuen myöntämistä. Ottaen huomioon valmistajien etujen erittäin ohimenevä luonne, välittömien edunsaajien tuen takaisin periminen pahentaisi selvästi toimijoiden taloudellista tilannetta verrattuna siihen, ettei etua olisi lainkaan ollut. Tämä pätee sitäkin suuremmalla syyllä, jos katsotaan edellä osoitetuksi, ettei kysymyksessä ole ollut valmistajien liiallinen tukeminen Ranskan viranomaisten toteuttamalla toimenpiteellä. Näin ollen aikaisempaa *status quota* ei saavuteta tuen takaisin perimisellä.

Edunsaajina olleiden maataloustuottajien osalta on kuitenkin otettava huomioon kaksi erityistä seikkaa. Toisaalta tosiasiallinen etu (vaikkakin edelleen ainoastaan välillinen) oli itse asiassa markkinoiden perustamista sinne, missä niitä ei ennen ollut. Maataloustuotteiden myynti kyseisten maataloustuottajien osalta toteutettiin markkinaedellytysten vallitessa.

Toisaalta komission on otettava huomioon käsiteltävänä olevan tapauksen erityisyys: maataloustuottajat, joiden tuotteet myytiin valmistajille, eivät tienneet eivätkä voineet tietää, että valmistajien toteuttamat maataloustuotteiden ostot johtuivat valtion tuesta.

Mikään ei osoittanut maataloustuottajille sitä, että valmistajat eivät toimineet tavanomaisina markkinoiden kaupallisina toimijoina. Näin ollen tuen takaisin periminen ei olisi oikeudellisesti perusteltua.

Tämä päätös ei rajoita niitä päätelmiä, joita komissio tarvittaessa tekee yhteisen maatalouspolitiikan rahoittamisesta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR),

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ranskassa verovapautena maatalousperäisten biopolttoaineiden hyväksi myönnetyt tuet, sellaisina kuin niistä oli säädetty vuoden 1992 talousarviosta annetun lain 32 artiklassa, vuoden 1993 talousarviosta annetun lain 89 artiklassa ja vuoden 1993 lisätalousarviosta annetun lain 30 artiklassa sekä kahdessa niin kutsutussa ETBE-sopimuksessa, ovat laittomia, koska ne on myönnetty perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa asetettujen menettelysääntöjen vastaisesti.

2 artikla

Nämä tuet ovat perustamissopimuksen 92 artiklan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltumattomia.

3 artikla

Ranskan on poistettava 2 artiklassa tarkoitetut tuet kahden kuukauden määräajassa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta.

4 artikla

Ranskan on toisaalta ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden määräajassa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta toimenpiteet, jotka se aikoo toteuttaa noudattaakseen päätöstä, ja toisaalta ilmoitettava komissiolle 3 artiklassa säädetyssä määräajassa toimenpiteet, jotka se on toteuttanut kyseisen päätöksen noudattamiseksi.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1996.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen